

EEN BESLISSING INZAKE DE NATUURSCHOONWET

door
A. F. KUHN.

De Hoge Raad heeft bij arrest d.d. 2 Mei 1934, No. 6152 een uitspraak gedaan op een beroepschrift in cassatie van den Minister van Financiën tegen een uitspraak van den Raad van Beroep voor de Directe Belastingen te Zwolle, waarbij de opvatting van ons hoogste Rechtscollege over de kwestie van de taxatie van landgoederen volgens de Natuurschoonwet ten deele wordt kenbaar gemaakt.

Ik herinner er aan dat vorig jaar in dit tijdschrift en in het Tijdschrift van de Ned. Heide Mij. beschouwingen over dit onderwerp zijn gegeven. In hoofdzaak stonden daarbij twee opvattingen tegenover elkaar, n.l. eenerzijds die waarbij de „waarde volgens de Natuurschoonwet” geacht werd te zijn de waarde die het landgoed heeft wanneer men afziet van alle toekomstige mogelijkheden van meest-voordeelige exploitatie en zich dus uitsluitend baseert op de tegenwoordige waarde als bosch en heide enz., en anderzijds een opvatting volgens welke de werkelijke verkoopswaarde gereduceerd moet worden met een factor, verband houdende met de rentederving die het vastleggen van het kapitaal tegen lagen rentevoet, en dit gedurende 25 jaar, beteekent.

De voorgeschiedenis van bovenaangehaald arrest was nu deze dat een eigenaar zijn landgoed had aangegeven op de basis van de waarde als cultuurgrond. De Inspecteur stelde daar zijn berekeningswijze tegenover (methode-D o u m a, zie mijn artikel van 1 Jan. 1933 in dit tijdschrift), en kwam tot veel hooger cijfer. De Raad van Beroep stelde den grondbezitter in het gelijk en verwierp uitdrukkelijk de opvatting van den Inspecteur die in zijn berekening o.m. noodig had de „werkelijke waarde over 25 jaar” (welke hij gelijk stelde aan de werkelijke waarde thans).

Naar de opvatting van den Raad van Beroep moest de waarde van het landgoed worden opgebouwd uit de waarde van „de perceelen, waarvan de verkoopswaarde niet wordt beïnvloed door behoeften wier vervulling ten gevolge heeft de niet-instandhouding van het landgoed”, m.a.w. de waarde als bosch-, als bouw- en weiland enz.

De Raad van Beroep noemt dit de bestemmingswaarde.

De Hoge Raad vernietigde deze uitspraak en in de motivering tref ik de volgende zinsneden aan :

„dat echter evenmin de waarde, die het landgoed zou bezitten, indien het altijd als zoodanig in stand moest worden gehouden, door den Raad bestemmingswaarde genoemd, grondslag voor de belastingheffing kan zijn ;

dat de wet daarvoor aanwijst eene fictieve verkoopwaarde, n.l. hetgeen een gegadigde zal willen betalen, die zich bewust is dat hij gedurende 25 jaren het landgoed als zoodanig in stand moet houden, maar die tevens weet, dat hij na afloop van dien tijd vrij is om naar goedvinden te handelen ;

dat echter de Raad van Beroep, die de verkoopwaarde bepaalde door vergelijking met de opbrengst bij verkoop van perceelen „waarvan de verkoopwaarde niet wordt beïnvloed door behoeften, wier vervulling ten gevolge heeft de niet-instandhouding van het landgoed”, en die de schatting van den door belanghebbende geraadpleegden deskundige volgt, omdat deze naar 's Raads oordeel van dezelfde gedachte uitgaat, uitdrukkelijk den eisch der wet uitschakelt, volgens welken rekening moet worden gehouden met het herleven der beschikkingsvrijheid van den gegadigde over 25 jaren ;

dat verder opmerking verdient, dat de bepaling van hetgeen een gegadigde zal willen betalen voor een landgoed, waarop de voormelde last rust, weliswaar eigenaardige moeilijkheden meebrengt, doch dat in het algemeen te verwachten is, dat een gegadigde voor een landgoed, waarvan ten gevolge van andere bestemmingsmogelijkheden, volgens den Inspecteur de huidige verkoopwaarde zonder dien last eenige malen de waarde als landgoed zal overtreffen, meer zal willen betalen — ook al is gedurende 25 jaren het verwezenlijken van die andere bestemming uitgesloten — dan voor een gelijk landgoed, dat de andere waardevolle bestemmingsmogelijkheid mist”.

Uit het bovenstaande blijkt dat de H. R. niets voelt voor de schatting als bosch enz. zonder meer, doch wel degelijk de werkelijke verkoopwaarde op een of andere wijze in de berekening verwerkt wil zien.

Of de H.R. de taxatie volgens de rentedervingstheorie aanvaardt, blijkt natuurlijk nog niet. De zaak gaat terug naar den Raad van Beroep ter verdere behandeling.